

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 29 januari 1931 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1930 förts i nämnda expedition och under justitieombudsmannens ämbetsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Justitieombudsmannen meddelar till en början, att han med stöd av 25 § i den för honom gällande instruktionen begagnat sig av semester under tiderna från och med den 22 till och med den 26 april, från och med den 26 juni till och med den 31 juli samt från och med den 13 till och med den 16 augusti ävensom att under nämnda tider hans av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare revisionssekreteraren Hilding Forssman förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelser dels för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, dels ock för ärenden, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med vad som skett de närmast föregående åren, av utrymmesskäl intagit redogörelse för allenast ett tiotal under år 1930 behandlade ärenden av mera allmänt intresse.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedan nämnda dagar under år 1930 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 10 april angående omreglering av Skånings, Vilske och Valle härads, Gudhems och Kåkindes härads samt Vartomta och Frökinds härads domsagor;

den 3 maj angående omreglering av Sevede och Tunaläns härads, Aspelands och Handbörds härads samt Norra och Södra Tjusts härads domsagor;

den 31 oktober angående sådan ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928, att ordförande samt vissa ledamöter i beskattningsnämnder i första instans ej må åtaga sig deklara-tionsuppdrag mot ersättning; samt

den 20 december angående åtgärder för snabbare rättsskipning i Södertörns domsaga.

Justitieombudsmannen Ekbergs inspektionsresor under år 1930 hava ägt rum inom Västmanlands och Skaraborgs län, varjämte inspektion ägt rum å Södertörns domsagas kansli. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Forssman har tillika företagit inspektion hos myndigheterna i Blekinge län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisar justitieombudsmannen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1930 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diarietförda ärenden under år 1930 — däri inbegripna 10 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 690.

Vid 1930 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 76

Under år 1930 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarietförts — ett antal av 489
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av 82

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 647

Av berörda ärenden hava under år 1930:

1) såsom återkallade avskrivits	5
2) till annan myndighet överlämnats	23
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	123
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	124
5) utan åtgärd avskrivits	221
6) till åtal hänvisats	11
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	2
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7	80
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	2

och äro vid 1930 års slut:

10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnelser avgivande eller annan utredning vilande	43
11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	7
12) på prövning beroende	8
	Summa 649 ¹⁾

Under år 1930 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 13 ärenden, varav 2 ärenden avsett en och samma person, beslutits anställande av åtal eller vidtagande av åtgärd för disciplinär bestraffning mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan mot	8
av annan anledning mot	4
	Summa 12

Sålunda har för nedan angivna fel eller försummelse i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) borgmästare för olämpligt uppträdande såsom domstolsordförande (sid. 74 o. f.);
- 2) landsfiskal för felaktigt förfarande vid indrivning av böter (sid. 80 o. f.);
- 3) polismästare för obehörigt återkallande av förordnanden för ordningsvakter (sid. 110 o. f.);
- 4) rådman för förolämpning mot vittne och obehärskat uppträdande såsom domstolsordförande (sid. 128 o. f.);
- 5) kriminalkommissarie för olaga anhållande och olaga husrannsakan;
- 6) t. f. domhavande för underlåtenhet att i brottmål höra den tilltalade personligen m. m.;
- 7) kyrkoherde för otillbörliga yttranden i tjänsteskrivelse;
- 8) rättens ombudsman i konkurs för underlåtenhet att till konkursdomaren anmäla avslutandet av konkurs;
- 9) landsfiskal för vägran att mottaga betalning för fordran, därför utmätning skett; och
- 10) landsfiskal för fel vid utmätning.

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

- 11) landsfiskal för olämpligt förfarande vid polisförhör (sid. 135 o. f.); och
- 12) landsfiskal för underlåtenhet att åtala brott (sid. 139 o. f.)²⁾

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 rege- ringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

¹⁾ Ett ärende har föranlett både åtal och annan åtgärd, varjämte ett ärende, som hänvisats till åtal, i viss del är vilande.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser samtliga av 1930 års riksdag avlåtna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1930 års riksdag till Konungen avlåtna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1930 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1930 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1930, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1930 och varit under år 1930 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehått, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 27 januari 1931.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Schlyter*, *Bissmark*, *Öhman*, *Wagnsson*, *Jonsson* i *Lycksele* och *Julin*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Lindqvist* i *Halmstad*, *Nilsson* i *Antnäs*, *Olsson* i *Rimforsa*, *Hedlund* i *Östersund*, *Christenson*, *Olsson* i *Mellerud* och *Jonsson* i *Risinge*.